

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני כ"ה כסלו תשפ"ג | דף היומי בבלי: נדרים נה | דף הכולל: נדרים כא.
דף היומי בהלכה: מסימן ע"ט אמצע סעיף א' "אפילו אם יש לו" עד סעיף ב'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ו' וכל זה עד' פרק ו' והעיקר תלוי'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פ"ג "והחמישי שיחשוב עם נפשו" פ"ג "והשמיני חשבון האדם עם נפשו"

"כאשר בדקו את ספר התורה, גילו שחסרה בו יריעה אחת" - המעשה שסיפר מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל בשיחת חיזוק לבני ישיבה בחנוכה, וכיצד הוא קשור להסבר של הב"ח על הסיבה העיקרית לגזירת יוון

וגם: מה התנאי לזכות לסייעתא דשמיא מיוחדת בקיום מצוה?

אמר ע"כ רבי חיים שבדוק הדבר שהעונש מכון מדה כנגד מדה, וכיון שהקלו ולא קראו בתורה, נענשו באותו ענין. ספור זה מובא ב'כתר ראש', ומרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אהרן יהודה ליב שטיינמן זצ"ל סיפר אותו בשיחת חיזוק לבני ישיבה בימי החנוכה, והסביר, שכל מצוה שאדם מתרשל בה, ואינו עושה מאמץ כדי לקיימה בהידור, יש לו בה נסיונות יותר גדולים, כי לא ימצא בה 'סייעתא דשמיא', וממילא יצו עיכובים וקשיים שונים, כפי שנוכחנו לראות בסיפור ספר התורה של רבי חיים וואלוז'ינר זצ"ל. מנגד, כאשר יתאמץ האדם לקיים מצוה בכל נפשו ובכל מאודו, ירעיף עליו הקב"ה רוח טהרה מן השמים, וימציא לו 'סייעתא דשמיא' מיוחדת, כדי שיצליח לקיים את המצוה שכה התאמץ עליה.

וזהו שכתב הב"ח (ס' תע"ד), בחנוכה עיקר הגזירה היתה על שהתרשלו בעבודה, וע"כ היתה הגזירה לבטל מהם העבודה, שהרי נגזר עליהם לבטל התמיד, וטימאו את השמנים שלא יוכלו להדליק המנורה. וכשחזרו בתשובה ומסרו נפשם על העבודה, ועל הדלקת המנורה, הושיעם ה' ע"י כהנים עובדי העבודה בבית ה'.

אם כן' - סיים מרן ראש הישיבה - 'אל לנו להתרשל חלילה בלימוד התורה, אלא אדרבה כמידת העמל והיגיעה, כך תהיה מדת הישועה וההצלחה'.

הרב ישראל ליוש שליט"א

לרגל שמחת נישואי הגאון ר' יצחק בנו של הגאון רבי חיים מוולאז'ין זצ"ל, נסעו בני המשפחה לעיירה בה נערכה החתונה. הם התכנסו לתפילת שחרית, אך לא היה במקום ספר תורה. רבי חיים רצה להתאמץ ללכת למקום שיש ספר תורה, כדי לקיים את תקנת 'קריאת התורה', אולם במקום נכח גם הרב מרדשקוביץ זצ"ל, והוא צידד להקל שלא לקרוא בתורה, וטען שאין בכך פסול אם לא מהדרים לקרוא בתורה בזמן החתונה. רבי חיים מוולאז'ין ביטל דעתו מפי דעת הרב מרדשקוביץ שהיה זקן ממנו, ובאותו יום לא קראו בתורה.

כאשר חזר רבי חיים לביתו, פתח את ארון הקודש, ולתדהמתו גילה כי הספר תורה אינו בארון, כנראה שנגנב בזמן שנעדרו מהבית. תיכף הבין הרב בשל מה נעשתה להם הצרה הזאת, ואמר שהרי בכל עניני החתונה לא היו כלל ייסורים ועיכובים, כי אם הענין הזה של אובדן ספר התורה, וע"כ נכנס לחדרו המיוחד והתוודה על חטא ביטול קריאת התורה, שלפי הבנתו בגינו נגרם צרת הספר תורה.

עודנו מתבודד בחדרו ומתוודה, והנה הגיעה הבשורה כי הספר תורה נמצא. כאשר פתחו אותו לבדוק אם חזר בשלמותו, ראו כי חסרה יריעה אחת... היריעה שבה הקריאה שלא קראו בזמן החתונה.

יום אחד ניגש אליו האח הצעיר ואומר לו: היום לא אוכל לבוא לשיעור אחר הצהרים. "מה קרה?" שאל המגיד שיעור. יש לנו מסיבה משפחתית בבית, השיב הבחור. "מישהו התארס?" - לא, זו מסיבה פרטית של המשפחה. "מסיבה על מה?" התפלא המג"ש...

מאיפה יוצאים כאלו 'מהדרין'? - מן המהדרין!

פיצויים, שיאפשר לנו את ההרחבה, ועל סמך זה בנינו. יום לפני שאמא שלי היתה אמורה לקבל את הכסף, אבא שלי הלך לרב שלו והוא אמר לו שיש שאלה הלכתית לגבי הסכום שנצבר במסלול הזה, ויש מחלוקת הפוסקים אם יש בזה איסור ריבית או לא. אבא שלי הזדעזע... הוא התקשר במהירות לחברה שהיתה אמורה לשלם וביקש שיעבירו לו את הכסף ללא הריבית! סכום הריבית היה מאה חמישים אלף שקל! ואבא שלי ביקש ששירידו לו את הסכום הזה מהחשבון, כדי שחלילה הוא לא יכשל בספק איסור ריבית.

והיום הוא עושה מסיבה למשפחה על הנס שהקב"ה עשה לו, שבדיוק יום קודם הוא הגיע לרב, והרב האיר את עיניו שיש מחלוקת הפוסקים אם זה ריבית, והוא הספיק להודיע על כך לחברה המפצה, וכך הוא ניצל מספק איסור ריבית!... סיים ראש הישיבה: כשיש כאלו הורים, כבר אין שאלות איך יצאו כאלה ילדים... כשיודעים להעריך את המצוות, ולדקדק במצוות, לא מפסידים!...

(ארחות חיים)

שח הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי שליט"א: סיפר לי ראש ישיבה (קטנה), שהיו לו בישיבה שני תלמידים, אחים, שזכו וגמרו ש"ס! כיום שניהם לומדים בפוניבז'. הם היו מתמידים עצומים, ויש להם אבא יקר שלומד בישיבת מיר. זו שמחה מיוחדת לישיבה שיש בה כאלו בחורים... הם לא מחסירים אף סדר, אף תפילה, ואף שיעור.

סיפר לי אחד ממגידי השיעורים - ממשיך ראש הישיבה ואומר לי - שיום אחד ניגש אליו האח הצעיר (היה זה כשהגדול כבר עלה לפוניבז') ואומר לו: היום אני לא אוכל לבוא לשיעור אחר הצהרים.

מה קרה? שאל המג"ש.

אמר הבחור: יש לנו מסיבה משפחתית בבית.

מישהו התארס? - שאל המגיד שיעור.

- לא, אמר הבחור, זה מסיבה פרטית של המשפחה. למה?...

אמר הבחור: המשפחה שלנו גרה בדירה קטנה, והוצרכנו להרחיב, ואמא שלי היתה אמורה לקבל סכום גדול מאוד של

מאות האברכים שבאו לשמוע את השיחה היו בטוחים שהמשגיח - מגדולי המשפיעים ובעלי-המוסר בדורנו - ידבר על שגב-קדושת הימים, על המדרגות הנעלות שאפשר להשיג בהם, ויצטט מתוך הספרים הקדושים המטפסים מעלה-מעלה לפסגות אורות החנוכה...

אך מה התפלאו כולם לשמוע שמפיו יוצאות רק שתי מלים, והוא חוזר עליהן שוב ושוב... | הרב משה מיכאל צורן שליט"א, על הבשורה הנפלאה והפשוטה היוצאת מהימים הקדושים שלפנינו

שבשמים, ולהודות לו על כך. לשם כך אנחנו זקוקים למעט שקט, למעט מנוחת-הדעת. לכן, כדאי לשבת ולתכנן כיצד נעבור את ימי החנוכה, ולהחליט שלאחר ההדלקה אנחנו 'יושבים' ליד הנרות, עם בני המשפחה, מודים ומהללים, ולא ממהרים לשומקום. גם לא לאירועים חשובים.

כי ה'להודות ולהלל' הוא האירוע היותר-חשוב בימי החנוכה אחד מזקני המשגיחים עמד על הבימה באחד מבת

לא כדאי להחמיץ את 8 ימי החנוכה הבאים עלינו לטובה, ולבזבזם על דברים ו'בילויים' שאין בהם ממש בניגוד למועדים אחרים שצריכים לעבוד כדי לקלוט את המסר שלהם, הבשורה היוצאת מהימים הקדושים שלפנינו היא כל-כך פשוטה! להודות ולהלל! פשוט לומר 'תודה'!

לעמוד לפני השם יתברך, באיזה מצב שאנחנו נמצאים, באיזו דרגה שאנחנו עומדים, ולהודות לו על כל מה שעשה, עושה ויעשה עבורנו! להרהר בטובות הגדולות שאנחנו מקבלים מאבינו

לְמַרְפֵּז את עצמם בדרך אל עיקר ההוויה של ימי החנוכה, שהיא בשפה הכי-פשוטה: להודות ולהלל.

הלב נחמץ, ציין המשגיח, מפני שעומדים לפנינו 8 ימים תמימים, שבהם אנחנו יכולים להגיע להרגשה כלשהי ב'להודות ולהלל'. זה לא כמו בפורים, על 24 שעותיו, שבהן צריכים להספיק לקיים מצוות חשובות הלוקחות זמן, וצריך להיות 'חכם גדול' כדי לנצל את היום שהוא במיטבו. אבל בחנוכה נתנו לנו חז"ל 8 ימים, כך שגם איבדנו יום או יומיים, או אפילו יותר, עדיין נותר לנו די- והותר זמן, כדי להתחזק ב'להודות ולהלל'.

ואז מגיעות כל המסיבות והאירועים המשפחתיים, המלווים בדרך כלל ב'צעצועים' כאלה ואחרים, ובהכנות קדחתניות הגוזלות לפעמים זמן רב בארגון כל הלוגיסטיקה הנצרכת כדי 'להעמיד אירוע' למשפחות ברוכות-ילדים.

וכפי שאמרנו, אי אפשר להתעלם מכינוסים אלה, שיש בהם הרבה מן ה'להודות ולהלל'. כוונתנו היא, וגם המשגיח הדגיש זאת בדבריו, שהמוח לא יהיה עסוק רק בכך, ושלא נֶאֱבַד בשל כך את ימי החנוכה.

ימי החנוכה מסוגלים במיוחד לקיום ה'להודות ולהלל'. אם בכל ימות השנה עומדים לפנינו מחסומים כלשהם בנושא זה, בחנוכה - הכל פתוח. אבל לשם כך אנחנו זקוקים לְמַעַט שקט, לְמַעַט מנוחת-הדעת, שאולי אין לנו בימים רגילים.

עת ההדלקה - העיתוי המתאים ביותר!

לכן, עוד לפני שמגיעים הימים הללו, כדאי לשבת ולתכנן כיצד אנחנו רוצים לעבור אותם. וגם את זה לא צריך לעשות בלחץ... מי שמבין את חשיבותם של הימים שלפנינו, ומה אפשר להשיג בהם, לא ירצה להחמיץ את ההזדמנות הנהדרת הזו.

התרגלנו משום-מה לקחת דברים מסוימים 'כבד מדי'... אם אנחנו יודעים שבימי החנוכה הורו לנו חז"ל 'להודות ולהלל', יש יהודים טובים שמסתרבלים סביב המונח המקודש הזה, ואינם יודעים כיצד לבצעו הלכה למעשה, ושואלים: כיצד אוכל אני הקטן להודות להשם יתברך על כל החסדים שגמל איתי? איך עושים זאת? ולא בחכמה שאלו.

זו לא שאלה חכמה. בכלל-בכלל לא. אם חז"ל אמרו שיש 'להודות ולהלל', הרי שכל יהודי ויהודי, כל אחד ואחד, יהיה מי שיהיה, מסוגל לנצל את ימי החנוכה למטרה זו. איך עושים זאת? - יושבים במנוחה וברוגע ליד הנרות המרצדים, המהבהבים, ומשוחחים יחד עם בני המשפחה על כל החסדים והטובות שקיבלנו מהשי"ת בשנה החולפת, ומודים ומהללים על כך.

יש דבר יותר פשוט מזה? האם זו היא משימה כל-כך קשה לביצוע? - לא. בוודאי, עלינו להחליט שלאחר ההדלקה אנחנו 'יושבים' ליד הנרות, ולא ממהרים לשומקום. גם לא לאירועים חשובים. כי ה'להודות ולהלל' הוא האירוע היותר-חשוב בימי החנוכה.

הכנסת המרכזיים בבני ברק, נתן דפיקה חזקה על הסטנדר שלפניו, ואמר: 'הלב נחמץ לראות כיצד רבים מאתנו מחמיצים את ימי החנוכה, ולא מנצלים אותם כראוי. חבל, חבל', אמר בקול רועד.

מאות בני התורה שבאו לשמוע את השיחה היו בטוחים שהמשגיח ידבר עתה על שגב-קדושתם של ימי החנוכה, על המעלות הנאדרות-בקודש שאפשר להשיג בהם, ויתמקד בדברי הספרים-הקדושים המטפסים מעלה-מעלה בדברי ימי החנוכה, ויביא בפניהם מאמרים עילאיים, נישאים ומרוממים, המשרטטים את הספירות העליונות של שמונת הימים.

מה התפלאו כולם לשמוע שמפיו של המשגיח, אחד המשפיעים ובעלי-המוסר הגדולים של ציבור בני התורה בארץ ובעולם, יוצאות רק שתי מלים, והוא חוזר עליהן שוב ושוב: להודות ולהלל.

ושוב להודות ולהלל, ושוב להודות ולהלל. ושוב. ושוב. משימה אחת ויחידה מוטלת עלינו בימים אלה.

יש מועדים וימים טובים שלא כל-כך פשוט לקלוט ולהבין את המסר שלהם ואת צורת ה'עבודה' המוטמנת בתוך ה'אירועים' המלווים אותם. אבל חנוכה?! - זעק המשגיח; הרי הבשורה היוצאת מהימים הקדושים הללו היא כל-כך פשוטה! להודות ולהלל!

זה הכל.

לעמוד לפני השם יתברך, באיזה מצב שאנחנו נמצאים, באיזו דרגה שאנחנו עומדים, ולהודות לו על כל מה שעשה, עושה ויעשה עבורנו! פשוט ללכת שמונה ימים ולקפץ מתוך רגשי הודיה ושמחה; להרהר בטובות הגדולות שאנחנו מקבלים מאבינו שבשמים, ולהודות לו על כך.

לפני החנוכה, יעץ המשגיח, אפשר לכתוב על דף קטן את הטובות העיקריות שהתענגנו מהן בתקופה האחרונה, ובהתקדש עלינו ימי החנוכה להוציא את הדף מהכיס, ולהיזכר שוב ושוב בטובות הללו, ולהודות על התמיכה הגדולה שהעניקו לנו טובות אלו שקיבלנו מהשם יתברך, ועל הַרְגָּשׁוֹת-ההקלה ותחושות-האוויר שהיו לנו כתוצאה מכך.

ומרוב שאנחנו רוצים לעלות ולהתעלות בימים אלה, מתעקלת ומתפתלת לה הרגשת-ההודיה הפשוטה שבלב, שהיא-היא עיצומם של ימי החנוכה. המשגיח הדגיש בדבריו שהוא אינו מדבר על אלה המצויים ברמה רוחנית נמוכה, שההוויה היחידה שלהם בימי החנוכה מתמקדת ב...סופגניה טעימה, ואולי קצת יותר גבוה - כאשר הם מעבירים את הזמן באיזושהי מסיבה של חברים, או כינוס של בני המשפחה, שגם אם לא צריך לזלזל באירועים אלה, אבל לא בכך מתחילים-ומסתיימים שמונת ימי החנוכה.

שמונה ימים שלמים!

אני מדבר גם אל בני התורה המעוניינים לנצל את הימים כראוי, אמר המשגיח, ודווקא בגלל הרצון העז אין הם מצליחים

כשכל המשפחה מסכה יחדי

אם נעצור לרגע וננסה לאפיין את המכשולים המקשים עלינו להודות ולהלל, ניווכח מיד שלא מדובר במחסום בלתי-עביר, או בקיר בטון הניצב בפנינו ואינו מאפשר לנו למלא את המשימה. הסיבה העיקרית היא, כי אנחנו חושבים שיש דברים 'יותר חשובים' לביצוע, ולא משנה עכשיו מה ומי, ולכן הראש והמוח שלנו אינם פנויים להודות להשי"ת, בעוד שעצם ההודיה על החסדים שנעשו אתנו מן שמיא, היא אחד הדברים היותר-מובנים והיותר-שקליים.

אם נחליט שהעיתוי של ההדלקה, כאשר כל המשפחה מסכה יחדי, הוא הזמן המתאים להרהר בצוותא אודות ההשפעות הטובות שקיבלו בני המשפחה מבורא-עולם, אם נרצה לעשות זאת ונבין שזה הוא ייעודם של ימי החנוכה, אזי בעז"ה נצליח בכך. אבל ראשית-לכל, צריך לרצות לעשות את זה, ולהבין שלא דורשים מאתנו בשל כך 'לקפוץ לשמים'. בסך-הכל להתיישב במנוחת-הדעת, ולהתחיל למנות את חסדי-השם אחד לאחד, ואולי כדאי גם להעלותם על דף ולכותבם בנוסח בהיר, שיזכיר לכולם את החסדים.

איך שלא יהיה, המשימה אינה קשה מדי... היא זוקקת בסך-הכל ישוב-הדעת. וזה מוצר ש'קצת' חסר לנו בדור הזה, לכן אם כבר אנחנו מעוניינים להודות ולהלל, הביצוע נעשה בחוסר-מוקנות, ובלי מחשבה.

כל בר-דעת מבין שאין טעם לפרט על מה להודות... לכל משפחה ומשפחה יש הלל פרטי משלה; לכל אחד מבני המשפחה יש אלף-ואחת סיבות כדי לשבח ולפאר, לקלס ולרומם, לברך ולהודות.

צריך רק לשקט, ולמנות את החסדים, את הטובות. להודות ולהלל.

עיקרה של ההודיה הוא פשוט יותר מפשוט: לומר תודה. או יותר נכון: ללמד את לשוננו לומר תודה, למי שעושה עמנו את כל החסדים והטובות. לא צריך לעבור את השואה כדי להודות להשם יתברך על כל חסד שהוא עושה עמנו!

להרגיל את הפה לומר 'תודה'

נשים נא את לבנו לכך שגם במציאות הרגילה שבה אנחנו חיים, כל מי שאומר תודה מזמין על עצמו את המשך-עשיית-החסדים איתו. אמא שמאכילה את הבן במאכלים טעימים, והבן אומר לה תודה בנעימות, תרצה להאכיל שוב את הילד, כדי

לשמוע שוב את ה'תודה' שלו.

מציאות זו קיימת לא רק בין אמא לילדיה, אלא בכל יחסי החברה בין איש לרעהו. מי שאומר על כל דבר תודה, מגרה ומעורר את השני לשפוך עליו עוד ועוד מתנות ודברים טובים.

אלא שזה טבעו של אדם, שהוא שוכח את כל מה שנותנים לו... כי מה שמונח כבר בכיסו, נראה לו כבטוח שימשיך להיות שם עד סוף כל הדורות, ומעתה הוא רוצה עוד. ואנחנו צריכים להרגיל את עצמנו, במיוחד בימי החנוכה, לומר על כל דבר 'תודה', ומכל הלב. להרגיש שאכן היה מי שנתן לנו את הדבר, והוא השם יתברך בכבודו ובעצמו.

להרגיל את הפה לומר 'תודה'. זה אולי נראה דבר פשוט, אבל במציאות החיים הסוערת של ימינו, זה לא כך. אשרי מי שיודע לומר 'תודה'. אשריו וטוב לו, גם בגלל עצם הגעתו למידת הכרת הטוב, וגם מפני שבמצב זה הוא יקבל הרבה-הרבה יותר!

ניצול זמני ההמתנה

מדי פעם אנחנו נתקלים ב'זמנים מבוזזים', כמו למשל בהמתנה לתור במוסד מסוים, בנק או קופ"ח, או בכל מקום אחר, ואז בגלל שבזבז הזמן מציק לנו, ומצב-הרוח באותו רגע לא נמצא בענינים, אנחנו אכפתיים על כל מי שעוקף אותנו בתור... אז בואו נחליט שברגעים אלה אנחנו מנצלים את מיסת-הפנאי שהזדמנה לנו כדי לחשוב מה קיבלנו מהשם יתברך רק ביממה האחרונה, בשעות האחרונה, ונאמר על כך 'תודה'. פשוט לומר 'תודה'.

נפגשנו פעם עם אישיות תורנית מפורסמת שעמדה יחד אתנו בתור, ושמענו את האיש הנכבד מזמזם את מלות-השיר 'א-לי אתה ואודך, אלוקי ארוממך'. שאלנו אותו האם מדובר במשהו חד-פעמי, שמילים אלו התגלגלו על לשונו, והוא השיב: 'לא, לא. ממש לא. כל פעם שאני עומד בתור, אני מזמזם את השיר המרגש הזה, ומשתדל להודות לאלוקיי, על כל מה שעשה איתי'.

עצה זו, לנצל את זמני ההמתנה כדי להודות לאבינו שבשמים, היא עצה טובה ויעילה במיוחד, כיון שזמנים אלה כשאדם ממתין בתור אינם זמנים רגועים, וכידוע... וממילא, אם נייעץ לו שיעשה אז דבר שאינו חביב עליו, הכשלון צפוי מראש... אבל, המחשבה על הדברים הטובים שנעשו אתנו, ועל ההודיה-להשם המתבקשת בעקבות זה, היא מחשבה הגורמת לאדם גירוי חיובי ומציפה אותו בצוף-דבש מתוק ועסיסי, ולכן יש סיכוי גדול שהוא יצליח לנצל את רגעי-הפנאי הללו באופן מיטבי.

(מתוך 'קול ברמה' - בטאונה של רמת אלחנן)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

**"אילו היינו זוכים לרוח הקודש היינו מבינים
ומשיגים הרבה דברי עתידות על ידי הדלקת
הנר, שהנר של מצוה מתנבא כמו נביא, וכל
נר של מצוה נמשך בו קדושה עליונה"**

שמונה ניצוצות מאורם של שמונת הנרות

5. נר חנוכה מקדש את העיניים

"על ידי הסתכלות בנר חנוכה מקדשים את העיניים והוא מסוגל לתקן עוון הסתכלויות אסורות, ולכן תקנו ברכה לרואה נר חנוכה" (שפתי צדיק עיני חנוכה).

6. נר חנוכה מרפא מרה שחורה

סיפר הרה"ק מטשורטקוב זיע"א בשם הרה"ק מאפטא זיע"א שפעם אחת הגיע אליו חולה שסבל על מרה שחורה, ציווה עליו הרה"ק מאפטא שיביט על נרות החנוכה כשהם דולקים, כך עשה החולה ומיד נתהפך לאיש אחר בריא ושמח (בינת ישראל לחנוכה).

7. נר חנוכה מאיר את אור התורה

החידושי הרי"ם אמר פעם לאנשי שלומו אחר הדלקת נרות החנוכה, שיילכו ללמוד דבר שהתקשו בו מקודם, מכיון שכמו שנר מצוה ותורה אור, ודאי שהמצוה תאיר להם את אור התורה ויאיר להם את אור התורה להאיר הרבה קושיות שהיו להם עד עתה (שיח שרפי קודש, חנוכה אות י"ב).

8. אמירת 'ויהי נעם' - סגולה לשמירה

כתב בספר זכירה: "סגולה לשמירה מעולה על כל השנה, שיאמר בחנוכה כל לילה אחר הדלקת הנרות, שבע פעמים ויהי נועם".

(לקט מתוך גיליון 'באר בשדה')

1. יזכה לראות נרות בית המקדש

"המזלזל במצוה זו, בודאי עונשו יהיה קשה מאד, וכל מי שמדקדק במצוה זו ואינו מניח לזוז את השמש ממקומו, יזכה לראות נרות העתידין להדליק בבית מקדשנו בב"א" (קב הישר).

2. 'האור הגנוז' בעת הדלקת הנרות

"כתוב בכתבים לענין אור הגנוז שבא בשעת הדלקת נרות חנוכה, ע"כ יש לכל אדם לישאר אצל נרות שלו אחר הדלקה חצי שעה" (אמרי פנחס).

3. נר של מצוה מתנבא כמו נביא

"קדושת נרות של מצוה חביבה מאד לפני הקב"ה, ונר הדולק לדבר מצוה יש בו סגולות נפלאות, ואילו היינו זוכים לרוח הקודש היינו מבינים ומשיגים הרבה דברי עתידות על ידי הדלקת הנר, שהנר של מצוה מתנבא כמו נביא, וכל נר של מצוה נמשך בו קדושה עליונה" (יסוד יוסף).

הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן אמר שהוא רואה בנרות דרך האור הגנוז מה שיתרחש בכל השנה, ועל ידי כל נר הוא רואה מה שיארע למשך חודש וחצי הבאים (אור גנוז חנוכה אות ה').

4. מצוה להסתכל בנרות החנוכה

"איכא מצוה להסתכל בנרות החנוכה, ולכן אומרים ב'הנרות הללו' - 'אלא לראותם בלבד', כלומר, שיש ענין מיוחד לראותם" (שו"ת שב יעקב או"ח סי' כ"ב).

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

מתלבטים מה לקנות לילדים כ'דמי הנוכה'? - קודם תחשבו רגע: מדוע ילד שבא עם ממתקים לכיתה מוזן להקשיב שיעור שלם בשביל לקבל 'עדש'? למה הוא 'נלחם' על 'פעקאלע' ב'אופרוף' כשבבית הוא מקבל מיני מתיקה לרוב?

"השאלה היא לא מה נותנים, אלא איך נותנים! הילדים אינם 'בקבוקים' שיש למלא אותם, אלא 'נרות' שצריך להדליק אותם" | הרב שלום קמינר

ותמייתי היתה, מדוע אכן ההבדל התהומי בתוצאות בין שני המקרים הללו?
הורים נכבדים! ילדים צריכים את הכבוד, ההערכה, החשיבות, הסיפוק, ההנאה. זה מה שנותן להם את הסיפוק, לא מחיר הבגד או הממתק - אלא ה'עסק' סביב זה. מדוע ילד שבא עם ממתקים לכיתה, ילמד שיעור שלם יפה בשביל 'עדש' מהרבי? מדוע כל כך אוהבים בבית שסבתא באה ונותנת 'צימוק'? מדוע הילד 'נלחם' בבית הכנסת לזכות ב'פעקאלע' ב'אופרוף', בעוד שבבית הוא מקבל עוגה ומיני מתיקה לרוב?
התשובה היא אחת: אין נפקא מינה מה נותנים, ההבדל הוא איך נותנים!!! הילדים אינם כ'בקבוקים' שיש למלא אותם, אלא כ'נרות' שצריך להדליק אותם. חשוב שנלמד ונפנים מסרים אלו, כי אם אנחנו לא נאמין בכך, כיצד הילד יאמין בזה?! בחינוך - המפתח להצלחה הוא שהמסרים יועברו מהלב, ברגש ובהבנה ולא בהוראות וציוויים.

(מאמרו של הרב שלום קמינר, יועץ חינוכי, פורסם ב'אספקלריא' וישלח תשע"ט

לפני תקופה הזדמן לי להכנס לחנות משחקים וצעצועים, ונגלה לעיני דבר אשר לכאורה מעורר השתאות. בפינת החנות עומד לו סבא עם שני נכדיו. ושואל אותם - רוצים כזה משחק? כזה? כזה? ומראה באצבעו על משחקים יקרי ערך כאלו. ולבסוף קנה להם 'פליימוביל' בעלות של כל יחידה כ- 3.2 ש"ח. ומאידך, בפתח החנות ב'עמדת מחזיקי המפתחות' עומדת אמא ואומרת: "...למדת יפה השבוע, זה מגיע לך!! אני כל כך נהנית ממה שהרבי כתב... תוכל לבחור לך אחד משלושת ה...".
והנה, לפני מספר ימים שאלתי את אבא של מקרה א': נו, הילדים שלך כל היום עם הפליימוביל? "תאמין לי", הוא עונה לי, "הם כבר שכחו מזה!!". החלטתי להפנות את תשומת ליבי לילד של "מחזיק המפתחות" עם הפנס אשר גר בשכונתי. ובמפגש אקראי מספר הוא לשני חבריו כשהוא נוסע באופניים - כמשיח לפי תומו: "זה, אמא שלי קנתה לי על המבצע...", ומראה להם! מספר ומשתעשע עם זה!!

לפני נטילת התרופה, כשאמרתי את נוסח התפילה שנפסק להלכה בשו"ע - 'יהי רצון שיהיה לי עסק זה לרפואה', התחלתי להרהר לעצמי: 'מה ה' רוצה ממני? למה בכלל הגיע לי הדבר הזה? מה עלי לתקן?' והנה לפתע נפלה מחשבה במוחי...

האבחנה הנכונה שהובילה לתרופה האמיתית

המומחה הסביר לי שבמקרה הטוב אולי בכדור ה-20 ארגיש שיפור כל שהוא, אך יחד עם זאת הכין אותי נפשית לכך שייתכן שהטיפול התרופתי לא יעזור. החלק המלחיץ שיש לטיפול התרופתי הוא תופעות לוואי, וכולי האי ואולי...
רכשתי את הכדורים והתחלתי להתפלל את הנוסח המובא בשולחן ערוך ונפסק להלכה, שלפני שלוקחים דבר רפואה יש להתפלל לה' 'שיהיה לי עסק זה לרפואה'.
בזמן שהתחלתי לומר את נוסח התפילה התחלתי לחשוב לעצמי:

ביום הכיפורים האחרון לא הצלחתי לקום מהכריעה וההשתחויה כנהוג בסדר עבודת הכהנים. כאבים עזים פילחו לי את הברך ולאורך כל הרגל. ישבתי שעתים עד להתאוששות מסויימת המספיקה לקום ולהלך על רגליי בקושי עצום.
חשבתי שזה משהו זמני שיחלוף, אבל הזמן הראה שלא רק שזה לא חולף אלא אף מחריף. הלכתי לרופא שהפנה אותי לסדרת צילומים, ובהמשך לצילום אולטרסאונד, שם התגלתה הבעיה שיש לטפל בה בדרך תרופתית בתקווה שזה יעזור.

קיבלתי על עצמי, ובלעתי את הכדור בתפילה חמה 'שיהיה לי עסק זה לרפואה כי רופא חנים אתה'.

סיימתי את תפילת שחרית וחשתי הקלה עצומה בכאבים. ביום השני כבר לא חשתי דבר, כאילו לא סבלתי מעולם מהתופעה. החלטתי שלא להמשיך ליטול את הכדורים שהלוא אני חש בטוב. כעבור חודש באתי לביקורת. הרופא לא הצליח להבין כיצד חלפו הכאבים והכל נראה תקין. הרי הוא בעצמו גילה לי שהיה בטוח שטיפול לא יעזור באמת...

כעסתי על עצמי: 'אילו היה לי את השכל לעשות חשבון נפש כבר ביום כיפור ולשוב בתשובה על כך שישבתי במקום לעמוד, הייתי חוסך שבועות רבים של סבל נורא...

(טיב הקהילה)

'מה ה' רוצה ממני? למה בכלל הגיע לי כזה דבר מוזר של כאבים בברכיים? מה עלי לתקן? הרי אין ייסורים ללא חטא!!! התפללתי שה' יתן בליבי את המחשבה הנכונה על מה ולמה הייסורים האלו שמשביתים אותי ביום יום.

ואז, תוך כדי תפילה עוד בטרם בלעתי את הכדור הראשון, חשבתי בליבי, שהנה מכיוון שאני מבוגר בשנים וקשה לי לעמוד, בדרך כלל אני מרשה לעצמי לשבת בתפילה גם במקומות שלפי ההלכה צריכים לעמוד כגון ב'ויברך דוד' ועוד מקומות. קיבלתי על עצמי באותו רגע שמכאן ואילך אעמוד כמו ילד טוב בכל המקומות שתיקנו חז"ל ללא כל הנחה לעצמי, אלא אם כן באמת אחוש שאיני יכול עוד לעמוד, אבל לכל הפחות אנסה ולא אמשיך במנהגי לשבת במקומות אלו כאילו שזה לכתחילה.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

האם צריך לבדוק את כל טווח הראייה לפני העיסוק בדברי קדושה?

במקום מואר.

ונחלקו הפוסקים, בנוגע למקום שפעמים רבות מצוי בו דבר מיאוס, אם חובה על האדם לבדוק את נקיון כל טווח הראייה שלמולו - מעבר לארבע אמות - טרם עיסוקו בדברי קדושה. ובדיעבד, אם לא בדק, ובירך ברכה כלשהי, ומצא שם דבר מיאוס, לא יברך שנית.

[שו"ע עט, א, משנ"ב ג, וביה"ל ד"ה ומלפניו, וד"ה או]

כפי שלמדנו, אסור לאדם לעסוק בדברי קדושה בשעה שיש דבר מיאוס "לפניו כמלוא עיניו", כלומר, שהוא נמצא למולו בטווח ראייתו, גם אם הוא במרחק של יותר מארבע אמות. ועצמת עיניים, או הסבת הפנים הצדה אינה מתירה איסור זה. והנמצא במקום חשוך, ואינו רואה את שלפניו, עליו לנהוג בנוגע לאיסור זה, על פי טווח ראייתו במקום מואר. ועיוור צריך לנהוג בנוגע לאיסור זה על פי טווח הראייה הממוצע של בני אדם

במה שונה דינו של דבר מיאוס המונח על גבי רכב נוסע?

ובנוגע לדבר מיאוס שאינו מונח במקום, אלא חולף בו - וכגון שדבר המיאוס נמצא ביד אדם העובר במקום, או שהוא מונח על גבי רכב נוסע - ניתן לנהוג כדעת המקלים. ולכתחילה, אם אין הדבר כרוך בטירחה יתרה, יש להקפיד שלא ימצא דבר מיאוס אף בצד האדם ממש, דהיינו בנקודה המקבילה אליו מימינו ומשמאלו.

[משנ"ב עט, ה; בו"מ דרשו, 12]

בהמשך לאמור: נחלקו הפוסקים בנוגע להגדרה של הימצאות דבר מיאוס "לפניו כמלוא עיניו": יש אומרים, שכל הצדדים שלפניו, נחשבים כ"לפניו". ולדוגמה, אם הוא עומד כשפניו לדרום ואחוריו לצפון, אזי כל טווח ראייתו מהנקודה המקבילה אליו - מימינו ומשמאלו - לכיוון דרום, הוא בכלל האיסור של 'כמלוא עיניו'. ויש אומרים, שרק השטח שהוא מסוגל לראות ללא הטיית הראש, נחשב כ"לפניו".

באיזה מקרה נדחה איסור דרבנן על מנת למנוע בזיונו של אדם?

שאינן להודיע לש"ץ על כך אלא במקרה שדבר המיאוס נמצא בטווח של ארבע אמותיו, או בטווח ראייתו. ויתרה מזו, באופן זה שאיסורו של דבר המיאוס הוא מדרבנן - אם ההודעה לש"ץ, והפסקת התפילה בעקבותיה, כרוכות בהכרח בבזיונו של אחד הנוכחים, אין להודיע לש"ץ על כך, גם אם דבר המיאוס נמצא בסמוך לו.

[שו"ע עט, א, משנ"ב ז-ט, וביה"ל ד"ה בתוך, וראה שם ד"ה עד]

אם נמצא בבית הכנסת דבר מיאוס שאסור מדאורייתא לעסוק בדברי קדושה בסמוך לו (ראה תקציר לאתמול), בשעת חזרת הש"ץ - גם אם אינו נמצא בתוך ארבע אמותיו של הש"ץ, או בטווח ראייתו, יש להודיע לו לאלתר, ויפסיק את תפילתו, עד שיפנו את דבר המיאוס, או שיכסוהו באופן שלא ינדוף ממנו ריח רע, או שכל המתפללים יתרחקו ממנו כדין. אולם, אם מדובר בדבר מיאוס שאיסורו רק מדרבנן - יתכן

* נאמר בתורה: "וְכִסִּיתָ אֶת צַעֲתְךָ... כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקִרְבְּךָ מִחֲנֹךָ... וְהָיָה מִחֲנֹךָ קְדוֹשׁ", ודרשו חכמינו ז"ל, שבשעה שה' אלקינו מתהלך עמנו - דהיינו, בשעה שאנו עוסקים בדברי קדושה - עלינו להקפיד שלא תהיה בסמוך לנו צוּאָה, וכל דְּבַר מיאוס שריחו מצחין וכבד ואינו נמוג לאלתר.

* האיסור האמור הוא כאשר דבר המיאוס נמצא בטווח של ארבע אמות מכל עבריו של האדם, וכן כשהוא נמצא לְמולו, בטווח ראייתו החזיתית, אך נחלקו רבותינו ז"ל אם האיסור הנוסף על ארבע אמות בטווח הראייה, הוא מדאורייתא או מדרבנן.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר להפסיק בין ברכת התורה ללימוד התורה?

שלושת פסוקי ברכת כהנים, לשם לימוד. ובחרו דווקא בפסוקים אלו, משום שיש בהן ברכה לישראל. ומנהג בני אשכנז, לומר לאחר פסוקי ברכת כהנים, את המשנה הראשונה שבמסכת פאה: "אלו דברים שאין להם שיעור...", ופסקה מהברייתא המובאת בגמרא במסכת שבת: "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם...", כדי לקיים לימוד מקרא, משנה, וגמרא, מיד לאחר הברכות.

[שו"ע מז, ט, ומשנ"ב יט-כא; ב"מ דרשו, 23]

לדעת השולחן ערוך, מעיקר הדין, אין צורך להסמיך את ברכות התורה ללימוד, אך לכתחילה יש ללמוד מעט לאחר הברכה. ברם, לדעת רוב הפוסקים, אסור להפסיק בין הברכות ללימוד, וככל ברכות המצוות והנהגין, שאסור להפסיק בין הברכה לעשיית המצוה או האכילה. ואף קדיש וקדושה, וכיוצא בהם, אין לענות בין ברכות התורה ללימוד.

ומנהג כל ישראל מימי קדם, לומר מיד לאחר ברכות התורה את

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

כ"ה בכסלו | בשנת ב' אלפים ת"נ, הסתיימה מלאכת המשכן והיה מונח מפורק ומקופל עד כ"ג באדר/א' ניסן...

בשנת ב' אלפים רנ"ו, 70 יום אחר פטירת יעקב אבינו ע"ה נשאוהו בניו ארצה כנען למערת המכפלה והיום נטמן בה (לפי אחת השיטות).

בשנת ב' אלפים ת"נ, הסתיימה מלאכת המשכן והיה מונח מפורק ומקופל עד כ"ג באדר/א' ניסן... (פסיקתא רבתי פי' ו' סי' ה' .. ושמ"ר נ"ב בעל..)

בשנת ג' אלפים תרכ"א/ב, נעשתה חנוכת המזבח ע"י החשמונאים, לאחר שניצחו את היוונים ושיחררו את ירושלים ובית המקדש מידיהם (מג"ת פ"ט)

יארצייט:

תקי"ט: רבי שלמה זלמן ב"ר ישכר בער זצ"ל, מוילנא, אבי הגר"א.

תקמ"ו: רבי עוזיאל ב"ר צבי הירש מייזליש זצ"ל, תלמיד המגיד ממעזריטש, אב"ד אוסטרובצא-פולין, בעל תפארת עוזיאל, מנורה הטהורה, עץ הדעת טוב ועוד.

תק"ס: רבי יעקב ישראל הלוי זצ"ל, המגיד מקרעמניץ ובעל שבט מישראל, אגודת אזור ושפת אמת.

תרל"ב: רבי יעקב יוקב ב"ר אהרון עטלינגר זצ"ל, אב"ד אלטונה ועוד ובעל ערוך לנר, שו"ת בני ציון, מנחת עני ועוד.

תרצ"ב: רבי חיים מאנטניא ב"ר ברוך הגר זצ"ל, האדמו"ר מויז'ניץ, בעל טל חיים ונימוקי חיים.

תשט"ו: רבי חיים משה יהודה לייב ב"ר אליהו שניידר זצ"ל, ר"י תורת אמת בלונדון ותלמיד הח"ח.

תשנ"ב: רבי אברהם מרדכי ניסים ב"ר עזרא הררי רפול זצ"ל, בעל אמרי אברהם.

תשנ"ט: רבי יוחנן ב"ר דוד מרדכי טברסקי זצ"ל, האדמו"ר מטולנא.

תשע"ב: רבי יחיאל מיכל ב"ר חיים פריץ לבל זצ"ל, מאנטוורפן, אב"ד נאסויד.

זמן של עת רצון

כתב בספר "סדר היום": אחר מודים מתפללים: "שים שלום טובה" וכו' שנכללים בו כל הבקשות שבעולם. דכיון שהודינו לה' על רוב חסדיו הוא עת רצון.

(סדר היום שמונ"ע ד"ה 'שים שלום')

נשתדל כאשר נבקש מה' על צרכינו נקדים הודאה על כל חסדיו עמנו ונזכה לעת רצון בתפילותינו

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה